

Mediji regiona da sarađuju

ZAVRŠENA MEĐUNARODNA KONFERENCIJA „DANI ISTRAŽIVAČKOG NOVINARSTVA”

Budva - Neophodno je da novinari istraživači u zemljama nastalim raspadom bivše Jugoslavije kao i ostalih balkanskih država budu povezani, da razmjenjuju informacije, kako bi doprinijeli razvoju te najteže novinarske grane i uspijevali da razotkrivaju sve anomalije koje prate tranziciju - poručeno je na završetku skupa dani istraživačkog novinarstva, koji je juče završen u Bečićima u organizaciji medijske organizacije za jugoistočnu i centralnu Evropu, Austrijske agencije za razvoj i dnevnika „Vijesti“

Reporeter nedjeljnika „Vreme“ Dejan Anastasijević ocijenio je da svuda u regionu stanje loše kada je riječ o istraživačkom novinarstvu.

“Sa jedne strane smo izloženi pritiscima centara moći, bilo da je to vlada ili tajkuni, a sa druge strane, što je ozbiljniji problem, a teška je besparica, istraživačko novinarstvo je skuplje. Da bi se čovjek bavio istraživačkim novinarstvom treba da izdvoji vremena, što mediji trenutno nemaju. Jedino što mi možemo da uradimo, da nastavimo da se bavimo ovim poslom, je da se regionalno bolje povežemo, da udružimo naše resurse da bi mogli da nastavimo da proizvodimo priče. Ovako, svako za sebe, jednostavno nećemo moći dugo da preživimo”, rekao je Anastasijević.

On je naglasio da se mediji sve rjeđe usuđuju da objavljuju priče koje bi mogle da „naljute“ nekog iz centara moći.

“Prije svega mislim na biznismene, koji su preko reklama praktično u poziciji da ucjenjuju novine. Mojim kolegama iz TV B92, to se desilo, kada su objavili priču koja je naljutila jednog od najbogatijih ljudi i od tada više nijesu mogli dobiti reklamu. Ta se kuća danas nalazi u teškoj finansijskoj situaciji. S obzirom na to da vrlo mali broj moćnih ljudi drži cijelo tržište, ako se njima zamjerite - ne možete preživjeti. Da se moramo povezati na regionalnoj osnovi upućuje i to što su pogotovo kriminalci povezani, pa i mi treba da “kopiramo” njihove metode. Mediji su trenutno pod većim stepenom kontrole nego u onim autoritativnim vremenima i to ne važi za sve zemlje regiona i zato je je potreba zajednički odgovor” kazao je Anastasijević.

Generalni sekretar SEEMO-a Oliver Vujović ocijenio je da, kada je riječ o profesionalizmu u novinarstvu, je ovaj dio Evrope daleko od njenog ostatka.

“Problemi svih zemlja ovoga regiona, kada je riječ o istraživačkom novinarstvu su isti. Pritisak politike je svuda očigledan, ali ono što je posebno jako je pritisak takozvanih „biznismena“, novih poslovnih ljudi, koji okreću veliku količinu para, i često su u regiji povezani. Iz toga

razloga je neophodna povezanost i stvaranje mreže među istraživačkim novinarima” rekao je Vujović.

On je naglasio da je kvalitet istraživanja u cjelokupnoj regiji, izuzev pojedinih medija, na niskom nivou.

“Praktično ne postoji kvalitetno novinarsko istraživanje. Iz prostog razloga- ukoliko želite da pravite kvalitetno novinarsko istraživanje to nije senzacionalizam, nije pisanje u vidu „čuo sam nešto“, i time se ono završava. Pravo novinarsko istraživanje je period od nekoliko mjeseci, ponekad i godinu dana, to znači da novinar nije na raspolaganju redakciju, jer treba da se skoncentriše na taj slučaj. To je veliki problem što većina redakcija i vlasnika medija iz finansijskih razloga, nijesu spremni da žrtvuju jednog novinara, sa rizikom da možda i ništa ne dobije. Jer, istraživanje možete objaviti tek kada ste skupili sve podatke, dokumenta, i onda ste sigurni da ste napravili sjajnu priču. Problem je definitivno što ovdje nema kvalitetnih ljudi, nedostaju kadrovi i edukacija, a sa druge strane vlasnici nijesu spremni da izdvoje ni vrijeme ni pare da se njihovi novinare bave istraživačkim novinarstvom- istakao je Vujović.

Da li novinari ostvaraju očekivanja građana?

Glavni urednik beogradskog dnevnika “Danas“ Radomir Ličina kazao je da istraživačko novinarstvo može da bude jedan od stubova budućih medija. “Problem je ukoliko imate društvo koje želi da svede medije na stvaraoce lažnih vijesti ili sopstvenog oruđa za najraznovrsnije ciljeve. Ako su pri tome neki od medija spremni da prihvate ulogu „poslušnika“, onda imamo problem da, nažalost, pada rejting profesije u očima građana. To važi i za istraživačko novinarstvo. Za mene je ilustrativno to što svi drugi segmenti društva, politička klasa, ekonomski interesi, da ne govorimo o svijetu van javnosti, raznim podzemnim tokovima novca, neuoporedivo lakše sarađuju u regionu nego mediji. Ako države nijesu spremne da pomognu medijima na način koji će biti koristan, za ono što se zove opšti interes, onda nema ko drugi to da uradi osim medija. Mislim da novinari ne uživaju rejting u zemljama ovoga regiona, zašto je to tako, češće treba da se upitamo. Pitanje je da li dovoljno odgovaramo na zahtjeve koje od nas imaju i očekuju građani. Ako građani prepoznaju stvarne ciljeve medija, onda će naša pozicija biti lakša”, rekao je Ličina.

V.L.